

Växjö
kommun

Arbete med närvaro läsåret 2022/2023

Elin Wägnerskolan

Reviderad 220928

Innehåll

Elever med frånvaro	3
Risk- och skyddsfaktorer.....	3
Framgångsfaktorer för skolnärvaro	3
Skolplikt och rätt till utbildning	4
Vad är frånvaro?	4
Ledighet utanför lov	4
Vad är ogiltig frånvaro?.....	5
Varningssignaler	5
Hur vi arbetar med närvaro	5
Närvarotrappa.....	6
Arbetsgång upptäcka, förebygga och åtgärda	7
Kartläggning frånvaro	9
Kartläggningsmaterial.....	9
Frånvarons funktion	9
Svårigheter med skolnärvaro.....	9

Elever med frånvaro

Frånvaro från undervisning är ofta ett tecken på ohälsa. Det kan bero på brister i skolmiljön, dåliga relationer med kamrater eller lärare, missförhållanden i hemmet, alkohol eller drogmissbruk, psykisk eller fysisk sjukdom.

Ansvar för att hjälpa elever med frånvaro tillbaka till undervisningen är delat mellan vårdnadshavare och skolan. Vårdnadshavarnas ansvar är att se till att barnet kommer till skolan. Skolans ansvar är att ordna skolmiljön på ett sätt som ger eleven bästa möjliga inlärningsmöjligheter och trygghet. I arbetet med att hjälpa elever med frånvaro tillbaka till undervisningen är det viktigt:

- Att upptäcka frånvaron tidigt med hjälp av närvarotrappan
- Att ha goda relationer till elev och vårdnadshavare
- Att ha ett nära samarbete med vårdnadshavare
- Att ha en upparbetad kontakt med externa verksamheter vid behov

Risk- och skyddsfaktorer

Närvaro i skolan är en förutsättning för goda skolprestationer som i sig utgör en skyddsfaktor senare i livet. Goda relationer med vuxna på skolan och andra elever utgör en trygghet och är en faktor för att motverka frånvaro.

Forskning visar att bland de mest allvarliga riskfaktorerna för barn över 12 år är bristande sociala band, antisociala kamrater och antisocialt beteende. Även faktorer som bristande skolprestationer och dålig relation till skolan finns med bland dessa.

Framgångsfaktorer för skolnärvaro

Att vi ser eleverna och att det finns närvarande vuxna på skolan och bra bemötande från skolans personal anges i Skolverkets rapport (nr 341, 2010) som en av de viktigaste faktorerna för elevers närvaro och för att få tillbaka och behålla en elev i skolan. Det är även viktigt med **krav** och **förväntningar** på eleven, liksom **struktur** och **rutiner** i elevens skolarbete. Vidare framgångsfaktorer för att öka elevens närvaro i skolan är systematisk kartläggning av uppkommen situation och av aktuell frånvaronivå på skolan. Skolan ska ha en tydlig arbetsgång och ansvarsfördelning i närvaroarbetet. Det är viktigt att återkommande uppföljning sker för att inte släppa arbetet med elev för tidigt samt att det finns en tydlig överlämning mellan skolor, med vårdnadshavarens medgivande, även samverkan med andra aktörer är en viktig framgångsfaktor.

Skolan ska skapa ett klimat som präglas av trygghet, arbetsro och goda relationer.

- Alla som arbetar i skolan ska bemöta eleverna med respekt.
- Alla elever ska bli sedda.
- Skolan ska ha ordningsregler.

Skolan behöver skapa en god lärandemiljö för alla elever.

- Skolan ska ha höga förväntningar på eleven, både vad det gäller prestation och uppförande.
- Eleverna ska få stimulans, stöd och utmaningar för att utvecklas i sitt lärande.
- Skolan ska skapa utrymme och förutsättningar för elevernas sociala lärande och utveckling.
- Ett nära samarbete mellan skola och vårdnadshavare främjar elevens närvaro.

Skolplikt och rätt till utbildning

I Sverige råder skolplikt från det år barnet fyller 6 år och upphör det år då barnet fyller 16 år. Skolplikten innebär närvaroplikt, det vill säga en skyldighet att delta i den utbildning som anordnas, om barnet inte är sjukt eller har annat giltigt skäl att utebli. Ansvaret för att se till att barnet fullgör sin skolgång delas mellan skolan och barnets vårdnadshavare. Skolplikten är reglerad i Skollagen 7 kap. Även utifrån bankonventionen som är lag i Sverige har barn rätt till utbildning enligt artikel 28 vilket skolan också arbetar efter.

Vad är frånvaro?

All tid eleven är frånvarande från skolan, även ledighet och sjukdom.

Ledighet utanför lov

För att skolan ska kunna ta ansvar för elevens kunskapsutveckling är det viktigt att eleven är närvarande i skolan. Rektor kan bevilja ledighet upp till 10 dagar per läsår. Bedömningen görs utifrån elevens hela skolsituation, som studiesituation, frånvarons längd och möjlighet att kompensera förlorad undervisning. Om det finns synnerliga skäl kan rektor bevilja längre ledighet, det sker endast i undantagsfall. En planerad längre semesterresa räknas inte som synnerliga skäl. Ledighet under nationella prov beviljas endast om det finns synnerliga skäl.

Vårdnadshavare ansvarar för att eleven tar igen undervisning som hon eller han gått miste om under ledigheten.

Vad är ogiltig frånvaro?

All frånvaro som inte är anmäld av vårdnadshavare betraktas som ogiltig. Den kan omfatta enstaka lektioner och/eller dagar. Skolan kan även bedöma anmäld frånvaro som ogiltig.

Varnings signaler

Upptäcker skolpersonal en eller flera av nedanstående varningssignaler ska dessa dokumenteras i DF Respons. Tidiga tecken på att en elev riskerar att utveckla problematisk skolfrånvaro kan yttra sig på följande sätt:

- Eleven är frånvarande utan att vara sjukanmäld.
- Eleven har upprepad anmäld sjukfrånvaro.
- Eleven är borta ovanligt länge i samband med sjukdom.
- Eleven undviker vissa lektioner, kommer sent, går tidigare eller lämnar lektionen.
- Eleven har inte adekvat material med sig.
- Eleven vill inte gå till skolan, har svårt att komma i väg på morgonen, sjukanmäler sig utan att vara sjuk, säger sig ha somatiska besvär såsom huvudvärk eller magont för att kunna undvika svåra situationer t. ex. prov.
- Eleven ger uttryck för en negativ upplevelse av skolan och kamratrelationer.
- Eleven har svårt med övergångar och förändringar.
- Eleven har svårt att hinna med skolarbetet vilket skapar stress och olust.

Hur vi arbetar med närvaro

- Skolledning informerar personalen angående närvaroarbetet vid terminsstart samt återkommande under året. Skolledning och elevkoordinator informerar även elever om närvaroarbetet vid terminsstart.
- Skolledning ansvarar för utskick till vårdnadshavare angående närvaro/frånvaro vid terminsstart.
- Mentorerna samtalar med eleverna om vikten av närvaro återkommande under läsåret.
- Närvaroregistrering inför varje lektion i Skola24. Om något inte fungerar eller är fel i Skola24 kontakta administratör.
- Ämneslärare kontaktar mentor vid upprepade sena ankomster eller uteblivna lektioner.
- En anmälan till Arbete och Velfärd görs alltid vid oro för elevens hälsa och utveckling. Anmälan lämnas till administratör för diarieföring.
- Närvaroteamet bestående av elevkoordinator, skolresurs och rektor träffas varje vecka med fokus på närvarofrågor. Teamet kallar kurator, skolsköterska, SYV och skolpsykolog vid behov.

Närvarotrappa

Steg 1 Identifierad frånvaro: Anmäld och oanmäld, sen ankomst, elev som insjuknar under dagen.	Steg 2 Frånvaro oavsett orsak: 5–10% av garanterad undervisningstid eller oroande ströfrånvaro den senaste månaden.	Steg 3 Fortsatt frånvaro: Frånvaro är fortfarande över 10% den senaste månaden.	Steg 4 Ökad frånvaro: 20% av garanterad undervisningstid eller oroande ströfrånvaro den senaste månaden.	Uppföljning Senast efter 4 veckor
Samtal med elev om vad frånvaron beror på. Kontakt med vårdnadshavare, uppmärksamma frånvaron, ta reda på mer om elevens situation och motivera till närvaro. Under arbetets gång görs anteckning i DF Respons.	Uppföljning av närvaro 1 gång/månad. Upptäcka mönster. Samtal med elev och vårdnadshavare, ta reda på orsak till frånvaron. Enkel kartläggning. Extra anpassningar och behov av stöd. Vid behov analysera frånvaron tillsammans med elevhälsan. Närvaroplan i samråd med elev och vårdnadshavare. Erbjud stöd genom serviceinsatser från Arbete och Valfärd vid behov.	Uppföljning av närvaroplan med elev och vårdnadshavare. Revidera närvaroplanen utifrån elevens behov av anpassningar och stöd. Informera om skolans rutin om frånvaron kvarstår. Erbjud stöd genom serviceinsatser från Arbete och Valfärd vid behov. Vid behov erbjud annat stöd, till exempel Barn- och ungdomshälsan.	Ärendet lyfts med elevhälsoteam och/eller närvaroteam för gemensam bedömning. Vid oroande frånvaro inleds frånvaroutredning i DF Respons. Vårdnadshavare informeras. Resultat av utredning och information om det stöd som finns att få presenteras för elev och vårdnadshavare. I samråd med elev och vårdnadshavare vidtas åtgärder. Erbjud stöd genom serviceinsatser från Arbete och Valfärd vid behov, trepartssamtal eller gör en orosanmälan till Arbete och Valfärd.	Åtgärder utvärderas av elevhälsan, mentor, vårdnadshavare och elev. Om insatserna inte gett önskat resultat kan samverka med andra aktörer inledas. Upprätta SIP eller Barnets plan. Huvudmannen följer upp skolans arbete och elevens närvaro.
Ansvarig: Mentor	Ansvarig: Mentor Mentor kontaktar elevkoordinator vid behov av stöd.	Ansvarig: Mentor Mentor samarbetar tillsammans med elevkoordinator.	Ansvarig: Elevkoordinator Elevkoordinator samarbetar tillsammans med mentor och rektor.	Ansvarig: Elevkoordinator Elevkoordinator samarbetar tillsammans med rektor.

Arbetsgång upptäcka, förebygga och åtgärda

Steg 1 – identifierad frånvaro

- Om elev är frånvarooanmäld ska mentor kontakta vårdnadshavare den tredje dagen. **Vid samtal med vårdnadshavare:** Förmedla omtanke för eleven och dennes hälsa. Fråga vad skolan kan göra för eleven. Undersök vårdnadshavares syn/oro kring frånvaron och vid behov planera för elevens återgång.
- Om eleven inte är frånvarooanmäld kontaktas vårdnadshavare samma dag per telefon (via mejl om ingen svarar) för att ta reda på anledning och motivera till närvaro. **Vid samtal med vårdnadshavare:** Förmedla omtanke för eleven och dennes hälsa. Fråga vad skolan kan göra för eleven. **Vid samtal med elev:** Visa omtanke för eleven och dennes hälsa. Ta reda på orsak till frånvaro. Ta reda på om det finns behov av kontakt med skolsköterska eller kurator. Fråga vad skolan kan göra för eleven.
- Insatser dokumenteras i en anteckning i DF Respons.

Steg 2 – frånvaro oavsett orsak

- Sammanlagd frånvaro 5–10% oavsett orsak eller oroande ströfrånvaro den senaste månaden. Frånvarobevakning från Skola24 skickas till mentorer var 14:e dag. Elevkoordinator skickar månadsavstämning gällande elevers frånvaro till mentorer 1 gång/månad.
- Samtal med elev och vårdnadshavare för att uppmärksamma frånvaro och ta reda på bakomliggande orsaker. Fokus ska ligga på att lyssna in och ta del av elevens tankar. Vid behov kallas elev och vårdnadshavare till närvaromöte. **Vid samtal med elev och vårdnadshavare:** Visa att eleven saknas i skolan. Ställ frågor om trivsel, mående, koncentration, förståelse, relationer i skolan, upplevelse av skolan. Ta reda på vårdnadshavares syn på frånvaro. Beskriv skolans arbetsgång om frånvaron fortsätter. Vid upprepad sen ankomst eller ströfrånvaro, beskriv mönstret av frånvaro.
- Det är viktigt att bibehålla och stärka de relationer som finns och fungerar kring eleven på skolan.
- Insatser dokumenteras i en anteckning i DF Respons.

Steg 3 – fortsatt frånvaro

- Mentor kallar elev och vårdnadshavare till möte då frånvaron fortfarande är över 10 %. Elevkoordinator medverkar på och håller i mötet. Informera om att skolan är skyldig att starta en frånvaroutredning och meddela huvudman om närvaron inte ökar. Vid skolrelaterade orsaker arbetar skolan vidare med

anpassningar och stöd utifrån skolans behov. Vid upprepade somatiska eller psykosociala symtom erbjuds tid hos skolsköterska eller kurator.

- Insatser dokumenteras i en anteckning i DF Respons.

Steg 4 – sammanlagd frånvaro som överstiger 20%

- Analys av frånvaron samt dokumentation gällande redan genomförda anpassningar, kartläggningar och utredningar presenteras för elevhälsoteam och/eller närvaroteam.
- När en elevs frånvaro vid enstaka tillfällen överstiger 20 % av garanterad undervisningstid och orsakerna till frånvaron är kända och inte riskerar ha negativ inverkan på elevens utveckling mot utbildningens mål, ska frånvaro och orsaker dokumenteras i en anteckning i DF-respons.
- När en elevs frånvaro överstiger 20% och bedöms ha negativ inverkan på elevens utveckling ska en frånvaroutredning skyndsamt påbörjas i DF Respons. Syftet med utredningen är att undersöka vilka faktorer som påverkar elevens skolnärvaro/frånvaro och vilket stöd eleven behöver för att öka närvaron och ska synliggöra orsaker, inom skola, familj och individ. Anmälan om frånvaro görs i DF-respons och huvudmannen får ett mejl när utredning inleds.
- För elever med skyddade personuppgifter görs frånvaroutredning i pappersformat.
- Efter genomförda kartläggningar återkopplas dessa till elev och vårdnadshavare. Rektor gör en bedömning av elevens situation och tar beslut om SIP/Barnets plan/andra skräddarsydda åtgärder.
- Utifrån elevens behov och relationer utser skolan personal som har veckovis eller dagligen kontakt med eleven, beroende på hur elevens situation ser ut. Den person som utses ska antingen ha en god relation till eleven eller ha möjlighet att skapa en god relation till eleven.

Steg 5 – uppföljning och utvärdering

- Uppföljning och utvärdering sker senast fyra veckor efter beslut om utredning av problematisk frånvaro. Utvärdera arbetet tillsammans med elev och vårdnadshavare. Vid positiva effekter fortgår arbetet som planerat. Vid behov inleds samverkan med andra aktörer, om detta inte gjorts tidigare.

Kartläggning frånvaro

När en elev har en hög frånvaro ska en kartläggning genomföras. Elevkoordinator ansvarar för att samordna kartläggningen och samarbetar med mentor och övrig skolpersonal. Kartläggningens syfte är att ge en överblick kring elevens skolgång och mående. För att skolan ska kunna hjälpa eleven på bästa sätt inkluderas elevens, vårdnadshavarens och skolans perspektiv. Kartläggningens arbetsgång kan se ut på följande sätt:

- Elevkoordinator bestämmer träff med elev för att tillsammans gå igenom ett frågeformulär.
- Elevkoordinator lämnar över kartläggningsmaterial till vårdnadshavare.
- Elevkoordinator informerar mentor när en SEP – Skola ska göras. Arbetslaget fyller i formuläret på nästkommande arbetslagsmöte. Formuläret ska lämnas till elevkoordinator inom de närmsta två veckorna.
- Elevkoordinator sammanställer kartläggningsmaterial och återkopplar resultatet till elev, vårdnadshavare och mentor.

Kartläggningsmaterial

Förutom att ha samtal med elev och vårdnadshavare, ska dessa kartläggningsformulär användas vid kartläggning av frånvaro. Vid vissa utredningar kan kartläggningsmaterial bli aktuella, beroende på problematik och insats.

Frånvarons funktion

- SRAS-R bedömning
- SRAS-R för elev
- SRAS-R för vårdnadshavare
- SEP skola för arbetslaget

Svårigheter med skolnärvaro

- ISAP för elev

Det här kartläggningsmaterialet handlar om i vilken utsträckning dessa problem finns, men också i vilken grad de utgör en anledning till skolfrånvaron. Formuläret kan användas för dem med frånvaro, men det ska också kunna upptäcka svårigheter med skolnärvaro, när eleven ändå lyckas vara på plats i skolan.